

et Kabinetsspørgsmaal, saa bøjede vi os nok. Men her tog det ærede Medlem sig ikke rigtig i Vare, hvad der alt er gjort opmærksom paa af det ærede Medlem fra Nørresundby (S. Frederiksen), for det er ikke noget Regeringsforslag, saaledes som det foreligger her. Lovforslaget er forelagt i den Skikkelse, som det har faaet paa et bestemt Udviklingstrin, idet det jo er Sædvane, at Lovforslag forelægges paa ny i den Form, de havde, da de sidst behandles i Rigsdagen. Dette Lovforslag er ingenlunde noget Regeringsforslag; det maa snarere kaldes for det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds' Forslag. Jeg vil sige, at lige saa sikker som jeg er paa, at jeg paa ingen Maade vil gaa imod denne Regering — heller ikke mod den højt-ærede Handelsminister, som jeg sætter megen Pris paa og ønsker længe maa forblive i sin Stilling til Velsignelse og Glæde for det Samfund, han tjener —, lige saa sikker er jeg paa, at skulde vi komme i en saadan Situation, som det ærede Medlem har antydnet, saa maatte det ske derved, at hans Anskuelse, det yderste Højres Anskuelse, repræsenteredes paa Ministerbænken. Saa var det naturligt at søge at faa Regeringen til at gøre Sagen til et Kabinetsspørgsmaal, og det vilde jeg for mit Vedkommende gøre, hvis det ærede Medlem havde staaet som Minister og havde staaet med den Fordring, som han havde det Held eller Uheld at faa Tilslutning til af det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen), for denne slog den politiske Kolbøtte, han nu har slaaet. Havde det ærede Medlem fra Sorø i Fjor udtalt sig, som han har gjort i Dag, er jeg saa sikker paa som paa, at jeg staar her, at Lovforslaget var blevet vedtaget i Fjor. Naar det strandede, var det, fordi vi vare i Tvivl om, hvorvidt det kunde blive vedtaget med Tilslutning af ham og hans Meningsfæller. Havde det ikke været Tilfældet, havde vi faaet det gennemført paa det Grundlag, som er udtrykt i Ændringsforslaget, der gaar ud paa, at Skellet drages mellem de rene og de urene Brugsforeninger, altsaa dem, der have Forpligtelse til at løse Næringsadkomst, og dem, som ikke have det. Vi vare langt nok fremme i Fjor; der var Mulighed for, at Lovforslaget var blevet vedtaget, men det skete ikke, fordi vi, som elske Brugsforeningerne og ville værne dem mod Uret, ikke havde nogen Sikkerhed for, hvad der kunde blive gennemført som Følge af den ejendommelige Stilling, der var indtraadt ved, at man havde faaet indsat Bestemmelsen om Bogførings-

pligt for Foreninger, som rumme over tyve Medlemmer, som hæfte personligt, og hvis Virksomhed nødvendiggør lønnet Medhjælp og særskilte Lokaler. Men nu have vi faaet Tryghed i saa Henseende, og nu vide vi, at der ingen Fare er for, at en saadan Bestemmelse skulde blive vedtagen her i Tinget.

Til Slut stillede det ærede Medlem (Schovelin) det Spørgsmaal, hvorvidt Brugsforeningerne vilde modsætte sig Bogføringspligten, hvis Læbæltet blev ophævet. Der er det mærkelige ved det ærede Medlem, at de Slutninger, han drager, ikke ere konsekvente, uagtet jeg har det Indtryk, at han tænker klart, og vi have ogsaa alle sammen hørt ham tale klart, undertiden dog mere bestikkende end klart. Det ærede Medlem tager fejl her. Brugsforeningerne ere ikke blevne til paa Grund af Læbæltet, men paa Grund af, at man vilde værge sig imod urimelig Udbytning af Mellemlandere. Derfor gør det hverken fra eller til for Brugsforeningerne, om Læbæltet opgives eller ej, deres Stilling bliver akkurat den samme efter som før. Vor Stilling er den, at vi erklære: Lad de Brugsforeninger, som ere forpligtede til at løse Næringsbevis, ogsaa blive underkastede Bogføringspligt — den ere de for Resten underkastede i Forvejen, og de betale, som det ærede Medlem fra Nørresundby (S. Frederiksen) sagde, ogsaa Skat. Den Stilling er ganske naturlig; det var ogsaa Folketingets Stilling i Fjor. Naar jeg desuagtet, hvis Mindretallets Ændringsforslag, hvad jeg tænker mig, bliver forkastet, kan stemme for Flertallets Ændringsforslag, er det, fordi jeg ikke ser rettere, end at vi, naar vi ville være retfærdige, maa erkende, at der skal gælde lige Ret for alle. Et Andelsforetagende med begrænset Ansvar er nemlig i Virkeligheden det samme som Begrebet Aktieselskab. For Resten kan et Aktieselskab ogsaa have solidarisk Ansvar; derfor maa vi have Begrebet „begrænset“ ind. I alt Fald kan jeg gaa med til at stemme for det, fordi jeg ikke kan se rettere, end at Hensynet til Trediemand — og det er det eneste berettigede Hensyn, der har været fremhævet — kunde lide Skade, naar vi blive staaende ved det begrænsede Ansvar. Begrænset Ansvar vil jo ikke sige andet, end at saa hæfter hver enkelt for det Beløb, som det er bestemt i Vedtægterne, at han skal hæfte for. Men der er en uhyre Forskel paa dette Tilfælde og de Tilfælde, hvor Medlemmerne, som den ærede Ordfører (Birch) sagde, alle hæfte med alt, hvad de eje og have. Jeg kan ikke se rettere, end at vi